

Sestry a bratři, zdalipak znáte někoho, komu je 90 let? Asi takových lidí moc nebude. Devadesátka je sice věk představitelný, avšak vzácný a úctyhodný. A zrovna v těchto dnech si naše církve připomíná tohle výročí. Devadesát let nás dělí od okamžiku, kdy se sloučily dvě různé církve a vytvořili sjednocenou Českobratrskou církev evangelickou. V Praze se před dvěma týdny konaly různorodé oslavy. Ani nám snad tedy neuškodí, když si dávnou událost připomeneme a za výročím se ohlédneme. Aby naše ohlížení mělo pořádný základ, vezmeme si na pomoc Bibli a z ní oněch pár veršů z 2. dopisu Petrova.

Devadesát let ČCE. Dnes už patrně nežije žádný pamětník slavnostního sloučení. I naši nejstarší bratři a sestry, kteří překročili devadesátku, byli tenkrát malými dětmi a nějaké církevní rošády je tou dobou určitě nezajímaly. Devět desítek let je pořádně dlouhá doba, jedním lidským životem tak tak k překlenu. Mohlo by se říci, že naše církve nabývá jakýchsi nadlidských rozměrů. Mohlo by se zdát, že už jsme někdo, že už něco znamenáme, když jsme se přehoupali přes tuhle závratnou mez. Až se nám z ní málem točí hlava. Ale abychom se kdejakou kulatou číslovkou neopájeli, připomíná apoštol Petr.

Tato jedna věc ať vám nezůstane skryta, milovaní, že jeden den je u Pána jako tisíc let a tisíc let jako jeden den.
(8)

My počítáme rok za rokem, sčítáme a přepočítáváme si léta, vypočítáváme všelijaká výročí a přisuzujeme jim význam, ale Pánu Bohu vlastně na výročích zas až tak moc nezáleží. Jenom vzpomeňte, jak si v proroctví Izajášově Hospodin utahuje z novoluní a z jiných svátků. „Jsou mi k ničemu“, říká. Vždyť jsou to jen naše čísílka a naše výpočty. U něj čas plyne jinak. Den jako tisíc let, tisíc let jako jeden den. Co se nám jeví jako pěkná řádka roků, je jen zlomkem v dějinách vesmíru. A nebo obráceně: za jeden jediný den se někdy podaří udělat více, než za dlouhá desetiletí. Jenom k tomu najít odvahu a chopit za správný konec.

Opravdu myslím, že Pánu Bohu je jedno, kolik let má naše církev. Žádnou spásu navíc z tohoto výročí nevytřískáme. Ale nám se kulatá výročí líbí a je to dobře, že se nám líbí. Aspoň se můžeme zamyslet. Ohlédnout se za cestou, po níž jsme šli. Zhodnotit ji. Devadesát let

ČCE. Je ošemetné a vlastně i nepřesné tvrdit, že naše církev má 90 let. Není to pravda. Já tvrdím, že naše církev má více než 90 let. Přeci se tenkrát na prahu zimy 1918 sloučily dvě jiné církve, které úředně existovaly od konce 18. století. Tyto dvě rozdílné větve evangelictví měly svůj základ v cizině, jedna v Německu, druhá ve Švýcarech. Obě dvě ale přece také jsou „naší církví“. A naší církví je přece i další větev, zahraniční Jednota bratrská, která díky misijnímu zápalu už dávno fungovala v Evropě i v zámoří. Naší církví přece je už i hlouček překladatelů, kteří pracovali na Bibli kralické. Naší církví byla i živelná shromáždění pod širým nebem v dobách husitství. Naší církví je už naslouchající společenství v pražské Betlémské kapli.

A troufám si zajít ještě dál: naší církví jsou sestry v klášterním špitále svaté Anežky Přemyslovny. Naše církev to už jsou Cyril s Metodějem a jejich žáci. A všichni ti velcí učitelé na prahu středověku patří do naší církve – Augustin v severní Africe, Ambrož v italském Miláně, Řehoř v maloasijské Kapadocii. Atd., atd. Naší církev je také skupina učedníků v Jeruzalémě o letnicích. Je tedy velmi, velmi zkreslené říkat, že naše církev slaví devadesátiny.

Jeden den je u Pána jako tisíc let a tisíc let jako jeden den.

Záleží, jak se na minulost podíváme. Vždyť jen díky své vybíravosti si z toho obrovského duchovního dění, jímž je církev, vytahujeme určitou část a označujeme ji slůvky „naše církev“. Naše církev se rozprostírá mnohem hlouběji napříč časem i napříč prostorem.

Jaké dobro, jaké blaho, tam kde bratři a sestry žijí svorně,
slyšeli jsme v prvním čtení.

Tam udílí Hospodin své požehnání,

pokračuje žalm. Tam všude je naše církev. Naše církev není jen v České republice, naše církev to jsou i nádherné chrámy ve světových metropolích, naše církev jsou rozjásané oslavy v černošských kostelích. Naše církev jsou i pronásledované skupiny křesťanů v Číně, na Kubě, v Arábii. Záleží jen na úhlu pohledu.

Dobrá, pro chvíli zužme svůj pohled a zaměříme se na útvar zvaný ČCE. Kdyby se nám do rukou dostaly některé z tehdejších církevních tiskovin, určitě bychom žasli. Žasli bychom nad tím, jak hodně jiným jazykem mluví. Divili bychom se, na co všechno kladou důraz. Hodně se tenkrát evangelická mluva hemžila výrazy jako *národ, národní dějiny, Bílá hora, náboženství, mravnost*. Jaksi méně se mluvilo o Kristu, o hledání Boží vůle, o radosti z víry. Sjednocená církev si dělala veliké ambice. Doufala, že v nové éře a v novém, národním státě získá nové příznivce. Evangelíci doufali, že povznesou svůj národ, otupený letitou vládou prořímských Habsburků. Že prosadí jadrnou a přímočarou bratrskou etiku a nezkalené náboženství.

A kdybychom četli dál, k úžasu a údivu nad tehdejšími náboženskými zápalem by se asi brzy přidružily rozpaky. *Opravdu to takhle naši předkové mysleli? Opravdu jim záleželo na národě, opravdu pro ně pojem „náboženství“ byl srozumitelnější než „evangelium“?* Krčívám rameny, když listuji zažloutlými písemnostmi. A skoro mám chuť povědět, že to tenkrát

dělali špatně. Že vsadili na špatnou kartu. Že kladli důraz na podružné věci. Ano, je snadné po devíti desíletích soudit očernit tehdejší kazatele a presbytery. Obzvláště když už žádný pamětník nic nedosvědčí.

Opět si raději vezmu k ruce Bibli a v Petrově dopisu si přečtu další verš. ***Především vám chci říci, že ke konci dnů přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, a budou se posmívat: „Kde je ten Pánův zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jako to bylo na počátku stvoření.“***

(3n)

Jinými slovy:

vlastně jste ničeho nedosáhli.

Posměvači a zatrpklíci podnes shazují a znevažují záměry předchozích generací. První křesťané měli velikou touhu, aby se k nim vrátil vzkříšený Ježíš. Každý dnem nedočkavě vyhlíželi jeho příchod a s ním i zvrat ve světových dějinách plných neštěstí. Měli velikou touhu, která za jejich životů nebyla naplněna. A to byl materiál pro různé kritiky, živná půda pro posměváčky.

Kde je ten jeho zaslíbený příchod?

jízlivě předhazují křesťanům. I my bychom podobně mohli sjednotitelům a zakladatelům ČCE předhazovat jejich velkolepé plány, jejich nerealistické sny a zesměšňovat jejich touhu. Ano, mnohé z toho, co zamýšleli, se neuskutečnilo z různých důvodů. No a co? Jejich touha přeci byla zakotvena v Pánu Bohu. Byla výrazem jejich víry, že evangelium není darem jen pro vybrané tradiční rodiny, nýbrž že je pro celý národ. Před devadesáti lety při sjednocení církve snili velký sen o tom, že evangelium pronikne do celého národa a promění jej. Měli velikou touhu a tak dělali aspoň malé kroky. Někdy si říkám, že my dnes už ani tak velkou touhu a tak velké sny mít neumíme. O to menší kroky pak děláme...

Smíme být na svou církev pyšní? Příslibem je, že stejně nakonec vše vyjde najevo. A ještě jednou slova Petrova: ***Den Páně přijde, jako přichází zloděj. Tehdy nebesa s rachotem zaniknou, vesmír se žářem roztaví a země se všemi lidskými činy bude postavena před soud.***

(10) Slyšeli jste dobře. Na konci dějin nebudou posuzovány církve, nýbrž lidské činy. A v tom je úleva. Neprobíhá žádná soutěž

o nejlepší církev. Satirik Karel Havlíček Borovský si dělal legraci z namyšlenosti různých církví:

Naše církev je ze všech církví ta nejcírkvovatější.

Tuhle větu trefně vložil do úst církevním hodnostářům. Jenže na konci věků nebudou posuzovány církve, jestli byli lepší evangelíci, katolíci, nebo adventisté. Budou se zkoumat lidské činy, a to je osvobodivé zjištění při pohledu i na naši církev.

A naposledy dejme zaznít Petrovým slovům: ***Dychtivě očekáváte příchod Božího dne. V něm se nebesa roztaví v ohni a živly se rozpustí žárem.***

Celý svět se musí přerodit.

A co je pozoruhodné – v budoucím věku není místo pro církev. Na závěr Bible v knize Zjevení popisuje Jan lidské společenství jako nádherné město, nebeský Jeruzalém. Najdeme v něm ulice a domy, ale nenalezneme v něm chrám. Tedy žádný speciální kostel, žádnou speciální církev. Neboť Pán Bůh sám bude jejich chrámem. A toto zjištění nechť doprovází i letošní devadesátileté výročí Českobratrské církve evangelické. I my

dychtivě očekáváme příchod Božího dne

, kdy už nebude církví zapotřebí, neboť všechno bude v Bohu a Bůh bude ve všem. Amen.

Žalm 133 85, 446, 382, 419 *Římanům 12,4-11*

Kázání na 26. neděli po Trojici, 23. listopadu 2008, připomínka sjednocení evangelických církví.